

Силабус навчальної дисципліни «Органи виконавчої влади» Спеціальність: D8 Право Галузь знань: D- Бізнес, адміністрування, право	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврат)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента з фахового переліку
Семестр	8 (восьмий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 кредити/120 годин
Коротка анотація курсу	<p>Курс «Освітнє право» є вибірковою дисципліною для здобуття першого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право, яка викладається в четвертому семестрі в обсязі трьох кредитів ECTS.</p> <p>Обсяг курсу становить 120 годин, з них лекційних 30 годин семінарських – 30 годин, 60 годин самостійної роботи.</p>
Що буде вивчатися (предмет навчання)	<p>Вивчення дисципліни зосереджено на дослідженні правових засад організації та функціонування системи виконавчої влади в Україні, її місця в механізмі державної влади та взаємодії з іншими конституційними інститутами. Особливий акцент робиться на формуванні у здобувачів здатності поєднувати теоретичні знання з аналізом практики діяльності органів виконавчої влади, а також на розвитку правосвідомості й правової культури як необхідної умови професійної підготовки юристів. Дисципліна інтегрує конституційно-правові, адміністративно-правові та порівняльно-правові підходи, що забезпечує комплексне бачення ролі виконавчої влади у національній системі державного управління та у світлі міжнародного досвіду.</p> <p>Предмет навчання складає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоретичні основи функціонування виконавчої влади та її нормативно-правове забезпечення; • організацію роботи Кабінету Міністрів України як вищого органу в системі виконавчої влади; • систему та повноваження центральних органів виконавчої влади; • організацію діяльності місцевих державних адміністрацій та їх взаємодію з органами місцевого самоврядування⁴ • принципи взаємовідносин між громадянами та органами виконавчої влади; • правові засади державної служби в Україні; • порівняльно-правовий аналіз організації виконавчої влади в зарубіжних країнах.

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)

Метою викладання навчальної дисципліни «Органи виконавчої влади в Україні» є: забезпечення оволодіння студентами основними положеннями Конституції України та законодавства в галузі діяльності органів виконавчої влади, зокрема: організація роботи органів виконавчої влади, організації і здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування, сприяння вихованню поваги до Конституції України та найважливіших конституційно-правових інститутів: органів державної влади і місцевого самоврядування тощо, створити передумови для вивчення ними наукової думки і практики конституційного будівництва, набуття студентами необхідної науково-методологічної підготовки, яка забезпечить їм бачення проблем практики застосування законодавства, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та самовдосконалення свого професійного рівня; формування навичок прийняття юридичних рішень, опанування логіки, мови та офіційно-ділового стилю документів.

Чому можна навчитися (результати навчання)

- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;
  - давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю;
  - оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему;
  - знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
  - застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи;
  - пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;
- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Знання конституційних принципів і законодавчих основ організації та діяльності органів виконавчої влади забезпечує розуміння їхньої ролі у системі публічної влади, механізмах поділу влади та взаємодії з іншими гілками державної влади. Опанування дисципліни формує здатність правильно тлумачити правові норми, що регламентують діяльність Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, а також їх взаємодію з органами місцевого самоврядування та громадянами, що дозволяє майбутнім фахівцям кваліфіковано аналізувати управлінські процеси, виявляти проблеми їх правового регулювання й розробляти пропозиції щодо їх удосконалення.

Здобуті знання й уміння сприяють розвитку компетентностей у сфері правотворчості та правозастосування: підготовки проєктів нормативних актів, аналізу управлінських рішень, здійснення юридичної експертизи документів, складання процесуальних та організаційних матеріалів, пов'язаних із діяльністю органів виконавчої влади. Студенти набувають практичних навичок оцінювання діяльності органів виконавчої влади з позицій верховенства права, законності, демократичності та ефективності.

Володіння сучасними методами правового аналізу й адміністративно-правовими інструментами дає можливість здійснювати моніторинг ефективності державної політики, оцінювати її відповідність суспільним потребам та міжнародним стандартам, у тому числі у сфері захисту прав і свобод людини. Особлива увага приділяється здатності студентів інтегрувати теоретичні знання з практикою державного управління, розробляти пропозиції щодо реформування виконавчої влади відповідно до європейських стандартів належного врядування та публічного адміністрування.

Формується також уміння застосовувати порівняльно-правовий метод для дослідження моделей організації виконавчої влади в зарубіжних країнах, що розширює професійний світогляд здобувачів та дозволяє адаптувати найкращі практики у вітчизняний контекст, що сприяє розвитку навичок міждисциплінарного мислення, уміння співвідносити національні реалії з глобальними тенденціями та викликами у сфері державного управління.

У результаті опанування дисципліни у здобувачів формується високий рівень правової культури, професійної доброчесності, аналітичного мислення та громадянської відповідальності. Вони набувають компетентностей, необхідних для роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування, у сфері публічного управління, правозастосовній і науково-дослідній діяльності, створюючи фундамент для подальшого професійного розвитку та участі у формуванні ефективної системи виконавчої влади в Україні.

Навчальні методики	Лекції, презентації, обговорення актуальних питань, наукові дискусії за результатами представленого есе.
Орієнтовні питання для підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки органів публічної влади в Україні. 2. Конституційні основи функціонування виконавчої влади та її місце в системі поділу влади. 3. Основні принципи організації та діяльності органів виконавчої влади. 4. Форми і методи діяльності органів виконавчої влади. 5. Роль Президента України у взаємодії з виконавчою гілкою влади. 6. Завдання, функції та принципи діяльності Кабінету Міністрів України. 7. Компетенція Кабінету Міністрів України та повноваження його членів. 8. Форми діяльності та відповідальність Кабінету Міністрів України. 9. Поняття, система та особливості центральних органів виконавчої влади. 10. Міністерства, державні служби та центральні органи зі спеціальним статусом: структура і функції. 11. Поняття, організація та повноваження місцевих державних адміністрацій. 12. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади та їхня роль у державному управлінні. 13. Система місцевого самоврядування в Україні та його роль у державному управлінні. 14. Компетенція місцевих рад та їхніх виконавчих органів. 15. Співвідношення повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. 16. Поняття та класифікація правових актів управління органів виконавчої влади. 17. Внутрішня організація та менеджмент органу виконавчої влади. 18. Основи взаємовідносин громадян та органів виконавчої влади, адміністративні послуги. 19. Державна служба в Україні: принципи, види та правовий статус державних службовців. 20. Порівняльна характеристика системи органів виконавчої влади в Україні та зарубіжних країнах.

Основна література

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
2. Актульні проблеми конституційного права України: підручник / за заг. ред. проф. Олійника А. Ю. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 554 с.
3. Барабаш Ю.Г. Парламентський контроль в Україні (конституційно-правовий аспект): монографія. Харків, 2004. 192 с.
4. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційноправові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.
5. Боняк В.О. Завгородній В.А. Самотуга А.В., Філянїна Л.А. Конституційне право України: навч. посібник [для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання]. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 293 с.
6. Бородін І.Л. Адміністративне право України : підручник. Київ: Алерта, 2019. 548 с.
7. Веніславський Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. для студентів юрид. вузів та ф-тів; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2014. 374 с.
8. Виконавча влада і адміністративне право / За заг.ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. 668 с.
9. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія. Харків: Фоліо, 2002. 176 с.
10. Гетьман, Є. А. Нормотворча діяльність органів виконавчої влади в Україні: правовий зміст і проблемні питання : монографія. Харків : Оберіг, 2014. 308 с.
11. Дерезь В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини: монографія. Київ: ТОВ «Юридична думка», 2007. 180 с.
12. Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування: наук. пр. / кол. авт.; наук. кер. Н.Р. Рижник. Ч. II. Київ: Видавництво УАДУ, 2000. 312 с.
13. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: навчальний посібник / за заг. ред. Н. Р. Рижник, В. М. Олуйка. Львів, 2002. 352 с.
14. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Факт, 2003. 384 с.
15. Дніпров О. С. Виконавча влада в Україні: теоретико-концептуальні підходи до розуміння сутності в сучасних умовах трансформації суспільства: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2018. 540 с.

Основна література

16. Загальне адміністративне право : підручник / Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та інші / за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
17. Карабін Т. О. Співвідношення повноважень місцевих органів публічної влади: монографія. Ужгород: ЗакДУ, 2006. 156 с.
18. Коваленко А. А. Розвиток виконавчої влади в Україні на сучасному етапі: теорія та практика. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. 512 с.
19. Конституційне право України. Підручник. Авторський колектив. 9-е видання перероблене та доповнене. Ужгород. Гельветика. 2018. 462 с.
20. Конституційне право України. Підручник. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2016. 476 с.
21. Конституційне право України: навч. посіб. / Ю. О. Фрицький; Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Ін-т права та суспіл. відносин. Київ: Університет «Україна», 2018. 220 с.
22. Конституційне право України: підручник / [Алмаші І. М. та ін.; уклад.: Коцкулич В. В., Джуган В. В.]; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», юрид. ф-т, каф. конституц. права та порівнял. правознавства. 8-е вид., перероб. та допов. Ужгород: Гельветика, 2018. 409 с.
23. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / за заг. ред. М. В. Афанасєвої, А. А. Єзерова; тех. ред. Ю. Д. Батан. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.
24. Крусян А. Р. Взаємодія місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні. Одеса: «Юридична література», 2001. 161 с.
25. Нижник Н. Р. Органи державної влади в Україні: структура, функції і тенденції розвитку: Навчальний посібник / Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, Н. Г. Плохотнюк та ін. Івано-Франківськ: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2003. 284 с.
26. Органи державної влади України: монографія / за ред. В. Ф. Погорілка. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2000. 248 с.
27. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / за ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Наук. думка, 2007. 587 с.
28. Проценко Т. О. Органи виконавчої влади в регіонах України: шляхи вдосконалення / Держ. податк. адмін. України, Акад. держ. податк. служби України. Ірпінь, 2002. 238 с.
29. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.

Нормативно-правові акти:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 1996. № 30. Ст. 141. 2. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2016. № 4. Ст. 43. 3. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. <i>Офіційний вісник України</i>. 2016. № 28. Ст. 1116. 4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року (зі змінами і допов.). <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2014. № 13. Ст. 222. 5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року (зі змінами і допов.). <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 38. Ст. 385. 6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.). <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 1999. № 20-21. Ст. 190. 7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. <i>Офіційний вісник України</i>. 1997. № 25. С. 20.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, GoogleMeet, Moodle
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Залік
Кафедра	Конституційного права та порівняльного правознавства
Факультет	Юридичний факультет

Викладач(і)**Фрідманський Роман Михайлович**

Посада: професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства

Вчене звання: професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Профайл викладача: ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4213-8449>

Профіль **в Google**
Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=bAHsbnYAAAAJ&hl=ru>

E-mail: roman.fridmansky@uzhnu.edu.ua

Васильчук Лариса Богданівна

Посада: доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства

Вчене звання: доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Профайл викладача: ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8370-0541>

Профіль **в Google**
Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=9NIYqcAAAAJ&hl=uk>

E-mail: larysa.vasylchuk@uzhnu.edu.ua

Завідувач кафедри

Бисага Ю.М.

Розробники

Фрідманський Р.М.
Васильчук Л.Б.